

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

RİSK BÜLTENİ

Risk Yönetimi Dairesi

TEMMUZ | 03
2009

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

RİSK BÜLTENİ
(Temmuz 2009)

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Risk Yönetimi Dairesi

E-posta: risk@bddk.org.tr

Tel: (212) 337 72 72

Faks: (212) 337 71 66

BU BÜLTEN KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. BÜLTENDE YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. BÜLTENDEN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
ATATÜRK BULVARI NO: 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: RİSK YÖNETİMİ DAİRESİ
TEL: (212) 337 72 72, FAKS: (212) 337 71 66
www.bddk.org.tr E-posta: risk@bddk.org.tr

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK OFİSTEKNİK DOKÜMAN MERKEZİNDE 100 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: TEMMUZ 2009

İÇİNDEKİLER

I. DENETİM OTORİTELERİ VE DÜZENLEMELER.....	3
A. CEBS: Finansal Holdingler Direktifi	3
B. CEBS: Ulusal İnisyatiflere İlişkin Görüş	3
C. CEBS: Ücretlendirme Politikalarına İlişkin İleri Düzey İlkeler	4
D. CEBS: “Risk Yönetimi için İleri Düzey İlkeler” İstişare Metni.....	5
E. CEBS: Sınır Ötesi Faaliyetleri Olan Bankalar İçin Kurulan Denetim Otoritesi Heyetlerinin İşleyişine İlişkin İyi Uygulamalar	6
F. CEBS: Likidite Kimlik Kartı Değerlendirme Rehberi	6
G. CEBS: Büyük Riskler Uygulaması ile İlgili İstişare Metni	7
H. CEBS: Likidite Riski Tamponlarının Büyüklüğü ve Yapısı ile İlgili İstişarenin Başlatılması.....	8
I. CEBS: Operasyonel Risk Azaltım Teknikleri Hakkında İstişare Metni	8
J. CEBS: Hibrid Sermaye Ürünlerinin Kullanımına İlişkin İstişare Metni.....	9
K. CRD’de Çalışanların Ücretlendirilmesine İlişkin Değişiklik.....	10
L. CESR: Menkul Kıymetlerin Takası için Tavsiyeler ve Avrupa Birliği’ndeki Merkezi Karşı Taraflar için Tavsiyeler.....	10
M. CESR: AB Derecelendirme Şirketlerinin IOSCO Çalışma İlkelerine Uyum Düzeyi Hakkında Rapor	12
N. CESR: Devredilebilir Menkul Kıymet Müşterek Yatırım Fonlarına İlişkin Risk Hesaplaması Konusunda Teknik İstişare Metni	13
O. FED: Bilanço Dışı İşlemlere İlişkin Yeni Muhasebe Standartları	14
P. CBFA: Likidite Riski Yönetimine İlişkin Genelge	14
Q. HKMA: Karşı Taraf Riski Yönetimi	15
II. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARI	15
A. BIS.....	15
1. Etkin Stres Testi İçin İlkeler.....	15
2. Finansal Enstrümanların Gerçeğe Uygun Değerle Değerlenmesine İlişkin Denetim Rehberi.....	16
3. Etkin Mevduat Sigorta Sistemleri İçin Temel İlkeler	17
4. BIS: Yıllık Faaliyet Raporu	17
B. IASB (International Accounting Standarts Board)	18
C. ISDA: CRD Değişiklik Önerilerine İlişkin Görüşler.....	19

D. IMF (International Monetary Fund).....	19
World Economic Outlook Raporu.....	19
E. FSF (Financial Stability Forum)	21
F. G20 – Londra Zirvesi, 2 Nisan 2009	22
Finansal Sistemin Güçlendirilmesine Yönelik Bildiri	22
III. ANKET/DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI.....	24
A. CEBS: Kamuya Açıklama Kalitesi Değerlendirmeleri	24
B. CEBS: Takas ve Saklama Bankalarının İşlemleri	25
IV. DİĞER	25
A. MAKALE/RAPOR.....	25
IMF:.....	25
B. HABERLER	28
1) BIS: BCBS Yeni Üyeler.....	28
2) ISDA: Kredi Türevleri Belirleme Komitesi	28
3) Finansal İstikrar Forumu: Yeniden Yapılanma	29
4) InterAgency Group: Finansal İstatistikler.....	29

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
BCBS	: Basel Bankacılık Denetim Komitesi - Basel Committee on Banking Supervision
BIS	: Uluslararası Ödemeler Bankası - Bank for International Settlements
CDS	: Kredi Temerrüt Swapları – Credit Default Swap
CEBS	: Avrupa Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi Committee of European Banking Supervisors
CESR	: Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenlemecileri Komitesi Committee of European Securities Regulators
CGFS	: Global Finansal Sistem Komitesi - Committee on the Global Financial System
CRD	: Sermaye Yeterliliği Direktifi (2006/48-49) - Capital Requirements Directive
EBF	: Avrupa Bankacılık Federasyonu - European Banking Federation
EC	: European Community - Avrupa Topluluğu
ECOFIN	: AB Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi - Economic and Financial Affairs Council
EFC	: Avrupa Birliği Ekonomik ve Finansal Komitesi Economic and Financial Committee of European Union
ESF	: Avrupa Menkul Kıymetleştirme Forumu - European Securitization Forum
FASB	: ABD Finansal Muhasebe Standartları Kurulu Financial Accounting Standards Board
IADI	: Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliği International Association of Deposit Insurers
IASB	: Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu-International Accounting Standards Board
IFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları International Financial Reporting Standards
IMF	: Uluslararası Para Fonu - International Monetary Fund
IOSCO	: Uluslararası Sermaye Piyasası Kurumları Teşkilatı International Organization of Securities Commissions
ISDA	: Uluslararası Swap ve Türev Ürünler Birliği International Swaps and Derivatives Association
FSF	: Finansal İstikrar Forumu- Financial Stability Forum
LIBA	: Londra Yatırım Bankaları Birliği - London Investment Banking Association
RMD	: Riske Maruz Değer
SCAP	: Yasal Sermaye Değerlendirme Programı Supervisory Capital Assessment Program
UCITS	: Devredilebilir Menkul Kıymet Müşterek Yatırım Fonları Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities

I. DENETİM OTORİTELERİ VE DÜZENLEMELER

A. CEBS: Finansal Holdingler Direktifi

CEBS (Avrupa Birliği Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi) Avrupa Komisyonu'nun isteği üzerine yaptığı Finansal Holdingler Direktifinin gözden geçirilmesinin sonuçlarını 28 Mayıs 2009'da açıklamıştır.

Gözden geçirmede odaklanılan noktalar, Finansal Holdinglere İlişkin Direktif'in bazı hükümlerinin uygulanış biçimi ve bu hükümlere ilişkin tanım, terminoloji, kapsam ve iç kontrollerin nasıl geliştirilebileceği olmuştur.

Gözden geçirme sonucu açığa çıkan önemli önerilerden birisi sektörler arası faaliyetlerin mevcut olması durumu göz önünde bulundurularak holding şirketi tanımının sektörel direktifleri tamamlayacak şekilde değiştirilmesi ve bunun şirketler grubunun risk profili temel alınarak tam olarak uygulanmasıdır.

Özellikle aşağıdaki dört konuda Finansal Holdingler Direktifinin amacına ulaşamayacağı öngörülmüştür:

- 1.) Farklı türdeki finansal holding şirketlerinin tanımları ve bunların sektör grubunun denetimine olan etkisi,
- 2.) "Finansal Sektör" tanımı ve buna ilişkin sınırların uygulanması,
- 3.) Finansal holdinglerin denetiminde iştiraklere uygulanacak farklı uygulamalar,
- 4.) İştiraklerin risk konsantrasyonu, grup içi işlemler ve iç kontrol mekanizmaları.

CEBS'in yayımladığı metin bahsi geçen konular hakkında detaylı analizler sunmakta ve buna ilişkin çözüm önerileri getirmektedir.

Kaynak: Consultation on Proposed Solutions to Address Some Issues Noted in the Financial Conglomerates Directive

Link: <http://www.e-cbs.org/Publications/Consultation-Papers/All-consultations/3L3-Cross-sectoral/JCFC-09-10.aspx>

B. CEBS: Ulusal İnisiyatiflere İlişkin Görüş

CEBS, CRD'de (AB Sermaye Yeterliliği Direktifi) yer alan seçenekler ve inisiyatif alanlarına ilişkin olarak ikinci görüşünü 10 Haziran 2009'da vermiştir. Daha önce Ekim 2008'de CRD'deki inisiyatif alanlarının azaltılmasına ilişkin olarak CEBS tarafından bir görüş yayımlanmıştır. Avrupa Komisyonu, gayrimenkuller konusundaki 8 adet inisiyatife ilişkin olarak teknik görüş istemiş, CEBS bu konuda görüş hazırlanması aşamasında zaman kısıtı dolayısıyla kamu görüşüne başvurma ve etki analizi yapma yolunu seçemediğini açıklamıştır.

CEBS'in verdiği görüşte yer alan önerileri aşağıdadır:

- Yüksek riskli varlıkların ve diğer fiziki teminatların dikkate alınmasında ilave şartlar konulması,
- Temlik riski için fonlanmamış kredi korumasının tanınması ve alacakların teminat olarak kullanılması için konulmuş inisiyatifin korunması,
- Diğer inisiyatif alanlarına ilişkin olarak teknik çalışmaların devam ettirilmesi (örnek: gelecekteki potansiyel risklerin hesaplanması, bazı varlıkların kamu sektörü varlığı gibi kabul edilmesi vb).

Kaynak: CEBS publishes its second advice on options and national discretions

Link: <http://www.c-eps.org/Publications/Advice/2009/CEBS-publishes-its-second-advice-on-options-and-na.aspx>

C. CEBS: Ücretlendirme Politikalarına İlişkin İleri Düzey İlkeler

CEBS “Ücretlendirme Politikalarına İlişkin İleri Düzey İlkeler” isimli bir doküman yayımlamıştır (Nisan 2009). Dokümanda ücretlendirme politikaları konusunda beş adet temel ilke yer almaktadır. İlkeler kısaca aşağıdaki gibi özetlenebilir.

- Birey ve şirket menfaatlerinin uyumu:
  - Aşırı risk alma teşvik edilmemelidir.
  - Kontrol fonksiyonları (risk kontrol, iç denetim vs.) yetenekli insanları bu alana çekebilecek şekilde ücretlendirilmelidir.
  - Üst yönetim, risk alanlar ve riski kontrol edenlerin hepsi dikkate alınmalıdır.
  - Birleşme ve devralma gibi önemli olayların ödüllendirmesi yapılırken zaman içindeki performans dikkate alınmalıdır.
- İç ve dış menfaat sahiplerine karşı açıklık:
  - Ücretlendirme politikası bütün çalışanlara açık olmalıdır.
  - Gizlilik ilkelerine aykırı olmayacak şekilde dış menfaat sahiplerine de açık ve gerekli bilgiler verilmelidir.
  - Bir kuruluş ilgili denetim otoritesine, talep etmesi halinde ücretlendirme politikasını sunabilmelidir.
- Ücretlendirme politikasının gözetim fonksiyonunca kullanılması:
  - Gözetimden sorumlu üst yönetim (Yönetim Kurulu veya bu görevi üstlenen yönetim fonksiyonu), yönetim organının ücretlendirme/ödüllendirmesini yönetim fonksiyonunun bir parçası haline getirmelidir.
  - Yönetim Kurulu ücretlendirme politikalarını gözden geçirmeli ve onaylamalıdır.
  - Ücretlendirme politikasının uygulanması merkezi ve bağımsız bir gözden geçirmeye konu olmalıdır.
  - Bağımsız bir ücretlendirme komitesi kurulması önerilebilir.
- Performans ölçümünün ücretlendirmede temel alınması:
  - Ödüllendirme performansla bağlı olduğu zaman bireysel performans ve kolektif performans esas alınmalıdır.
  - Bireysel performans tanımlanmasında finansal performans dışındaki faktörler de ele alınmalıdır.

- İkramiye/prim ödemelerine esas performans ölçümünde sermaye maliyetleri ve risk ayarlamaları kullanılmalıdır.
- Ücretlendirme/ödüllendirme şekilleri:
  - Temel ödeme ve ikramiye/prim arasında uygun bir oran bulunmalıdır.
  - İkramiye/prim ödenmesi söz konusu ise tek ödeme yapılması yerine riskin etkin olduğu süre dikkate alınarak ertelenmiş esnek bir ödeme yöntemi kullanılmalıdır.
  - Eğer performans gayri ahlaki bir yöntemle dayandırılmışsa ödenen ikramiyenin geri alınması mümkün kılınmalıdır.

Kaynak: High-level principles for Remuneration Policies

Link: <http://www.c-eps.org/getdoc/34beb2e0-bdff-4b8e-979a-5115a482a7ba/High-level-principles-for-remuneration-policies>.

D. CEBS: “Risk Yönetimi için İleri Düzey İlkeler” İstişare Metni

CEBS “Risk Yönetimi için İleri Düzey İlkeler” isimli bir istişare metni yayımlamıştır (8 Nisan 2009). G-20 ülkelerinin Kasım 2008’deki deklarasyonunun ardından daha önce çıkardığı ilkelerde açıklıklar bulunup bulunmadığı üzerine bir araştırma yapan CEBS, aşağıdaki alanlarda muhtemel boşluklar olabileceği üzerine görüş belirtmiştir.

Yüksek seviye prensipler

- Yönetim ve risk kültürü,
- Risk iştahı ve risk toleransı,
- Risk yönetiminden sorumlu en üst düzey yöneticinin ve risk yönetimi fonksiyonunun rolü,
- Risk modelleri ve risk yönetimi alanlarının entegrasyonu,
- Yeni ürün onay politika ve süreçleri

konularına değinmektedir.

CP24 kodlu metin için istişare süreci metnin yayımlandığı tarihte başlamıştır ve 10 Temmuz 2009’a kadar sürecektir. İstişare sürecinin ardından CEBS yapılan yorumları tarafların izin vermesi koşulu ile yayımlayacaktır.

Kaynak: CEBS consults on high-level principles for risk management

Link: <http://www.c-eps.org/Publications/Consultation-Papers/All-consultations/CP21-CP30/CP26.aspx>

E. CEBS: Sınır Ötesi Faaliyetleri Olan Bankalar İçin Kurulan Denetim Otoritesi Heyetlerinin İşleyişine İlişkin İyi Uygulamalar

CEBS “sınır ötesi faaliyetleri olan bankalar için kurulan denetim otoritesi heyetlerinin işleyişine ilişkin iyi uygulamalar” ile ilgili olarak bir rapor yayımlamıştır (2 Nisan 2009).

Bu raporun daha sonra yayımlanacak olan ilkeler için bir başlangıç oluşturacağı belirtilmiştir. CEBS denetim otoritesi heyetlerinin çalışmalarının geliştirilmesini öncelikli gördüğünü ve konuda çalışmaların devam edeceğini duyurmuştur.

Kaynak: Good Practices On The Functioning Of Colleges Of Supervisors For Cross-Border Banking Groups

Link: http://www.c-eps.org/getdoc/2d057c7c-da56-4f7e-a575-ed58cbcb1fe/College-Good-Practices-Paper_2-April-2009.aspx

F. CEBS: Likidite Kimlik Kartı Değerlendirme Rehberi

CEBS Avrupa Birliğinde sınır ötesi faaliyetleri bulunan bankaların denetim otoritelerinin kendi aralarında bankaların likidite durumları ile ilgili bilgi paylaşımını kolaylaştırmak amacıyla “**Likidite Kimlik Kartı Olarak**” (Liquidity ID Card) olarak isimlendirdiği bir değerlendirme rehberi yayımlamıştır (Haziran 2009).

CEBS başkanının ifadesine göre likidite kimlik kartı denetim otoritelerine grup bazındaki likidite durumunun anlaşılmasında büyük fayda sağlayacak ve likidite riski denetiminin grup bazında yapılması için koordinasyon sağlanmasında bir başlangıç adımı olacaktır.

Likidite Kimlik Kartı sınır ötesi faaliyetleri olan grupların değerlendirmesini yapmayı sağlayacak kalitatif ve kantitatif temel bilgiyi tanımlamaktadır.

Likidite Kimlik Kartının temel bazı amaçları şöyledir:

- Likidite riski ve likidite yönetimi hakkında bilgi sağlamak
  - Grup içi bağlar ve grup içinde likiditenin transferi
  - Likidite risk profili konusunda hızlı bilgi paylaşımını sağlamak
  - Likidite riskinin grup bazında denetlenmesini koordine etmek
- Bankanın merkezinin bulunduğu ve iştirakinin bulunduğu ülkeler arasındaki bilgi paylaşımını sağlamak
- Bankanın kendi likidite riski değerlendirmesi ile karşılaştırma yapılacak bir dayanak oluşturmak
- Bankanın likidite riski yönetiminin özelliklerine bağlı olarak, likidite yönetimi eğer merkezin bulunduğu ülkede yapılıyorsa bu ülke denetim otoritesinin sahip olduğu bilgi edinme avantajından iştiraklerin bulunduğu ülkeleri faydalandırmak

Likidite Kimlik Kartı iki ana bölümden oluşmaktadır. Bankanın potansiyel zayıf noktalarını ve likidite risk profilini ortaya çıkarmak üzere tasarlanmış birinci bölümde ortak bilgilerin bulunduğu

Çekirdek Kimlik Kartı, ikinci bölümde ise kapsamı geniş olmayan ilave ölçü ve göstergelere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Bu kart tekil bir likidite riski rejimi ortaya koymak amacıyla veya ana merkez ve iştirakin bulunduğu ülkelerin sorumluluklarını tanımlamak amacıyla çıkarılmamıştır. Bu kartın amacı ortak bir raporlama standardı getirmek de değildir.

Kartta önerilen gösterge ve değerlendirme kriterleri uygulamaya başlanmasından bir yıl sonrasında kadar gözden geçirilecek ve kullanıcıların geri dönüşlerine göre güncellenecektir.

CEBS'in yayımladığı rehberde Konsolide eden ve Konsolide edilen ülke denetim otoritelerine ilişkin iki kısım yer almaktadır. Bu kısımlarda bu ülkelerin değerlendirmede kullanacakları kriterler ayrı ayrı yer almaktadır.

Konsolide eden denetim otoritesinin likidite kartındaki başlıklar şöyledir:

* Ortak Bilgiler

1. Grup bazında genel ve kalitatif bilgiler
2. Kantitatif bilgiler
  - Likidite tamponu
  - Uzun dönem fonlama rasyosu
  - Fonlama kaynaklarının çeşitlendirilmesi
  - Diğer yerel kantitatif rasyolar

* Ek Bilgiler

1. Piyasa göstergeleri
2. Sentetik Vade Merdiveni
3. Çekirdek Fonlama Rasyosu
4. Özel Duyarlılıklara ilişkin İlave Göstergeler

Konsolide edilen denetim otoritesi likidite kartındaki başlıklar ise şöyledir:

* Ortak Bilgiler

1. Genel ve kalitatif bilgiler
2. Kantitatif bilgiler

* Ek Bilgiler

Kaynak: Liquidity Identity Card

Link: <http://www.c-eps.org/getdoc/747246f8-2236-4f25-816f-3985b7f24cee/Liquidity-Identity-Card.aspx>

G. CEBS: Büyük Riskler Uygulaması ile İlgili İstişare Metni

CEBS gözden geçirilmiş büyük riskler uygulama rehberinde yer alan üç konuya ilişkin olarak bir istişare metni yayımlamıştır (12 Haziran 2009).

(CEBS'in Avrupa Komisyonu'na Nisan 2008'de sunduğu ikinci görüşünün ardından CRD'de büyük risklere ilişkin yeni kabuller yapılmıştı. Kabul edilen yeniliklerin üye ülkelerin kanunlarına

31 Ekim 2010 tarihine kadar girerek 31 Aralık 2010 tarihi itibari ile uygulamaya konulması gerekiyordu.)

İstişare metni büyük riskler uygulama rehberinde yer alan aşağıdaki üç konu üzerinde yoğunlaşmaktadır;

- İlişkili müşterilerin tanımlanması ve özellikle risk grubu oluşturan müşterilerin tanımlanması,
- İlişkili varlıklara dayalı riskler için risk tutarlarının hesaplanması,
- Raporlama şartları.

Kaynak: Consultation paper on CEBS's draft implementation guidelines on the revised large exposures regime

Link: <http://www.c-eps.org/Publications/Consultation-Papers/All-consultations/CP21-CP30/CP26.aspx>

H. CEBS: Likidite Riski Tamponlarının Büyüklüğü ve Yapısı ile İlgili İstişarenin Başlatılması

CEBS Mart 2009'da yayımlanan likidite tamponları ve ayakta kalma süreleri ile ilgili raporunun ardından, kredi kuruluşlarının faaliyet planlarını değiştirmeden likidite stresi oluşması durumunda en az bir ay ayakta kalabilmesi için uygun büyüklük ve yapıdaki likidite tamponları konulu kamuya açık bir istişare yapmayı planlamaktadır. İstişare metninin, tarafların görüşlerinin alınmasının ardından CEBS'in "Likidite Riski Yönetimine İlişkin Tavsiyeler" başlıklı metninin devamı olacağı düşünülmektedir.

Daha evvel duyurduğu tarihlerde erteleme yapan CEBS, istişare metnini Temmuz başında yayımlamayı planlamaktadır.

Kaynak: CEBS organises a public hearing on liquidity buffers - POSTPONED (from 1 July)

Link: <http://www.c-eps.org/getdoc/7147e2be-241f-4575-8b44-bcee6df069cc/CEBS-organises-a-public-hearing-on-liquidity-buffe.aspx>

I. CEBS: Operasyonel Risk Azaltım Teknikleri Hakkında İstişare Metni

CEBS 15 Nisan 2009'da "operasyonel riskin transferine ilişkin teknikler" hakkında bir istişare metni yayımlamıştır. Metin, istişare süreci sonunda "operasyonel risk transferi teknikleri" ile ilgili rehber olarak çıkarılacaktır.

Metnin temel amacı, sigorta sözleşmelerinin İÖY (Operasyonel Risk için İleri Ölçüm Yaklaşımları) kullanan bankalarda, sermaye yeterliliği hesaplamalarında dikkate alınması için uygun ilkeleri sağlamaktır. Özellikle;

- koruma sağlayanların uygunluğu,
- uygun ürünlerin özellikleri ve
- korumanın kapsamının belirsizliği durumundaki kesintiler gibi konulara değinilmiştir.

Doküman ayrıca CRD’de yer alan, muhafazakar bir yaklaşım olan tüm risk transfer yöntemlerinin toplamda %20’den fazla bir sermaye azaltımı sağlamaması kuralını da benimsemektedir.

CEBS 19 Haziran 2009’da yaptığı açıklamada ise; metne ilişkin olarak yapılan yorumları 9 Temmuz 2009’da kamuya duyuracağını açıklamıştır.

Kaynak: CEBS publishes for consultation its Guidelines on operational risk mitigation techniques
Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-publishes-for-consultation-the-Guidelines-on-.aspx>

Kaynak: CEBS organises a public hearing on operational risk mitigation techniques

Link: <http://www.c-eps.org/getdoc/613aecbb-5e3a-4796-83ed-a1c50e184618/CEBS-organises-a-public-hearing-on-operational-ris.aspx>

J. CEBS: Hibrid Sermaye Ürünlerinin Kullanımına İlişkin İstişare Metni

CEBS “hibrid sermaye ürünlerinin kullanım ilkelerine” ilişkin CP27 kodlu bir istişare metni yayımlamıştır. CEBS, 3 Nisan 2008 tarihinde hibrid sermaye ürünlerin Avrupa Birliği’nde ortak bir tanıma kavuşturulmasına ilişkin olarak bir teklifte bulunmuş, hibrid sermaye ürünlerinin kullanımına ilişkin açık kurallar ise CRD’de bundan sonra yer almış idi. CRD’deki konuya ilişkin değişikliklerin üye ülke düzenlemelerine girmesi için 31 Ekim 2010 tarihine kadar, uygulanmaya başlanması için ise 31 Aralık 2010 tarihine kadar süre tanınmış idi.

“Hibrid sermaye ürünlerinin kullanım ilkelerine” ilişkin CP27 kodlu istişare metni CRD’nin 63(a) ve 66(1a) maddelerine gerektiği yerde ilave açıklama getirmeyi amaçlamaktadır.

Böylelikle bahsi geçen istişare metni aşağıdaki hususlarda açıklık getirmektedir:

- Kalıcılık,
- Ödemelerin esnekliği,
- Kayıp karşılama kabiliyeti,
- Limitler ve
- Özel Amaçlı Kuruluş tarafından çıkarılan hibrid araçlar.

İstişare metnine ilişkin görüşler 23 Eylül 2009 tarihine kadar alınacaktır.

Kaynak: Consultation Paper on Implementation Guidelines regarding Hybrid Capital Instruments

Link: [http://www.c-eps.org/getdoc/90b2c355-ce93-46de-abd7-bcdf7dc5636e/CEBS-2009-104-Final--\(Consultation-paper-on-hybrid.aspx](http://www.c-eps.org/getdoc/90b2c355-ce93-46de-abd7-bcdf7dc5636e/CEBS-2009-104-Final--(Consultation-paper-on-hybrid.aspx)

K. CRD’de Çalışanların Ücretlendirilmesine İlişkin Değişiklik

Avrupa Komisyonu, CRD’de yer alan “Çalışanların Ücretlendirilmesi” ile ilgili hükümlerde değişiklik yapılması ve CRD’ye yeni hükümler eklenmesinin planlandığını açıklamıştır. Banka çalışanlarının ücretlendirme politikalarına ilişkin olarak, 2008 yılında etkisini hissettiren küresel finansal krizle birlikte yapılan eleştiriler bu değişikliklerin temelini oluşturmaktadır. Dokümana ilişkin görüşler 29 Nisan-6 Mayıs 2009 tarihleri arasında toplanmıştır.

Dokümanda, CEBS ve G20 düzeyinde yapılan toplantılar neticesinde, yanlış ücretlendirme politikalarının yaşanan küresel finansal krizin oluşumunda etkili olduğundan söz edilmiş ve dolayısıyla yanlış ücretlendirme politikalarının bankalar için ciddi bir risk olduğu belirtilmiştir. Ayrıca yanlış ücretlendirme politikalarının bankanın maruz kaldığı diğer risk çeşitlerinde de artışa sebep olduğuna değinilmiş ve bu konunun bankaların risk yönetimi çerçevesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu kapsamda ilgili denetim otoritelerinin kuralların uygulanmasını zorlamak amacıyla kuralların ihlali halinde ciddi cezalar öngörmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yapılması planlanan değişikliklerin temel olarak yukarıda ifade edilen çerçevede olmasının yanında CRD’ye eklenmesi planlanan maddelerin “sağlam uygulama” niteliğinde olduğu görülmektedir. İlgili maddeler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Ücretlendirme politikaları risk yönetimi sistemi kapsamında hazırlanmalıdır
- Ücretlendirme politikaları üst yönetim ve bağımsız denetçilerce gözden geçirilmelidir
- Sabit ücret ve ikramiye ayrımı dikkatlice yapılmalı ve ikramiyelerin çalışanın bağımsız olarak kontrol ettiği iş alanlarındaki performansına bağlı olmaması sağlanmalıdır
- Çalışanların performansı finansal olmayan değişkenlere göre de belirleniyor olmalıdır (kurallara uyum, müşteri memnuniyeti vb)
- Alınan risklerin sonuçları görülmeden ikramiyeler verilmemelidir
- Çalışan performansları bireysel bazın yanı sıra iş kolu bazında da ölçülmeli ve bu durum ücretlendirmeye yansımalıdır

Kaynak: Public Consultation regarding possible changes to the Capital Requirements Directive

Link: http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/index_en.htm

L. CESR: Menkul Kıymetlerin Takası için Tavsiyeler ve Avrupa Birliği’ndeki Merkezi Karşı Taraflar için Tavsiyeler

Avrupa Birliği Merkez Bankası ve CESR (Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenlemecileri Komitesi) ilk olarak 2001 yılında Menkul Kıymetlerin Takas ve Saklanması üzerine çalışmaya karar vermiş ve bu konuyla ilgili olarak bir çalışma grubu kurulmuştur. Daha sonra Avrupa Komisyonu ve CEBS de bu grubun çalışmalarını gözlemlemiş, Grubun çalışması Ekim 2005’de önerilen standartların ve diğer Avrupa Birliği kurumları ile ilişkisinin açıklığa kavuşturulması için durdurulmuştur. Ancak

Ağustos 2007’de yaşanan kriz konunun öneminin ortaya çıkmasında etkili olmuş ve Haziran 2008’de çalışmanın bir sonuca ulaştırılmasına karar verilmiştir.

CESR “*Avrupa Birliğinde Menkul Kıymetler Takas ve Ödemesi için Tavsiyeler” adıyla 3 Haziran 2008 tarihinde yayımladığı istişare metninin Tezgah Üstü Türev Ürünlerin Takasını Yapan Merkezi Karşı Taraflara ilişkin bazı hükümlerini güncellemiş ve metnin 17 Nisan 2009’a kadar görüşe açık olacağını duyurmuştu.

Son olarak 23 Haziran 2009 tarihinde CESR web sayfasında “**Menkul Kıymetlerin Takası için Tavsiyeler ve Avrupa Birliğindeki Merkezi Karşı Taraflar için Tavsiyeler” adı altında 238 sayfalık bir tavsiye metni yayımlamıştır. Yayımlanan 34 tavsiye başlığının 19’u takas ile ilgili iken 15 tanesi merkezi karşı taraflarla ilgilidir. Tavsiye başlıkları şu şekildedir;

Kıymetlerin Takası için Tavsiyeler

1. Hukuki çerçeve
2. İşlemin Teyidi ve Takası
3. Takas Döngüleri ve Operasyon Zamanları
4. Merkezi Karşı Taraflar
5. Menkul Kıymet Ödücü
6. Merkezi Menkul Saklama Kuruluşları
7. Teslim ve Ödeme
8. Takasın Sonlandırılmasının Zamanlaması
9. Merkezi Saklama Kuruluşlarının Risk Yönetimi
10. Nakit Takas Varlıkları
11. Operasyonel Risk
12. Müşteri Tahvillerinin Korunması
13. Yönetişim
14. Erişim
15. Verimlilik
16. İletişim ve Haberleşme Standartları
17. Şeffaflık
18. Düzenleme, Denetleme ve İzleme
19. Çapraz Çalışma Sistemlerindeki Riskler

Avrupa Birliği’ndeki Merkezi Karşı Taraflar için Tavsiyeler

1. Hukuki Risk
2. Katılım Gereklere
3. Kredi Riski Tutarlarının Ölçüm ve Yönetimi
4. Marj Gereklere
5. Risk Kontrolü
6. Temerrüt Prosedürü
7. Saklama ve Yatırım Riskleri
8. Operasyonel Risk
9. Para Takası
10. Fiziksel Teslim
11. Merkezi Karşı Taraflar Arasındaki Bağlantılar
12. Verimlilik
13. Yönetişim
14. Şeffaflık
15. Düzenleme, Denetleme ve İzleme

Kaynak: Draft Recommendations For Central Counterparties 1-2, 4-8, 14, and 15 Revised for CCPs Clearing OTC Derivatives

Link: <http://www.cesr.eu/popup2.php?id=5656>

Kaynak: CESR-ESCB recommendations for securities settlement systems and recommendations for central counterparties in the European Union

Link:

http://www.cesr.eu/index.php?page=document_details&from_title=Documents&id=5775

M. CESR: AB Derecelendirme Şirketlerinin IOSCO Çalışma İlkelerine Uyum Düzeyi Hakkında Rapor

CESR Avrupa'daki derecelendirme kuruluşlarının güncel IOSCO (Uluslararası Sermaye Piyasası Kurumları Teşkilatı) ilkelerine uyum seviyesini açıklayan bir rapor yayımlamıştır (25 Mayıs 2009).

Kasım 2008'deki G20 kararlarının ve Avrupa Komisyonu'nun Mart 2006'daki Kredi Derecelendirme Kuruluşları ile görüşmesinin ardından CESR'den Avrupa Komisyonu'na ve Avrupa Ekonomik ve Finansal Komitesine (EFC) Avrupa'daki derecelendirme kuruluşlarının IOSCO'nun Mayıs 2008'de yayımladığı çalışma ilkelerine uyum düzeyindeki gelişmeyi raporlaması istenmiştir. CESR'den ayrıca bu süreçte gördüğü Avrupa'daki derecelendirme faaliyetlerini etkileyecek önemli riskleri ve gelişmeleri de raporlaması beklenmiştir.

Bu talep üzerine CESR ilk etapta bir ön çalışma yapmış ve en büyük üç derecelendirme şirketinin (S&P, Moody's, Fitch) çalışma ilkelerinin güncellenmiş IOSCO ilkeleri ile uyumunu incelemiş ve Mart 2009'da Avrupa Komisyonu'na ve EFC'ye raporlamıştır.

CESR'in en son yayımladığı raporda ise ilk etapta incelemesi yapılan üç derecelendirme kuruluşunu da içerecek şekilde Avrupa'daki tüm derecelendirme kuruluşlarının ilkelerinin IOSCO ilkeleri ile uyum seviyesi yer almaktadır. CESR'in incelemesi derecelendirme kuruluşlarının web sitelerinde yayımlanmış oldukları ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkelerin uygulanıp uygulanmadığı test edilmemiştir. Sadece yayımlanan ilkelerin güncel IOSCO ilkelerine uyumuna bakılmıştır.

CESR'in raporuna göre;

- Yapılan inceleme sonucunda CESR'in kanaati büyük derecelendirme kuruluşlarında uyum seviyesinin yüksek olduğu yönünde oluşmuştur.
- Bu kuruluşlar IOSCO ilkelerinin Mayıs 2008'de güncellenmesinin ardından kendi ilkelerini değiştirmiş ve tamamen olmasa da büyük ölçüde uyumlu ilkeler yayımlamışlardır.
- Yeni ilkelerin uyumlu olmadığı kısım genellikle yapılandırılmış ürünlere ilişkindir.
- Avrupa'daki diğer derecelendirme kuruluşlarına bakıldığında ise yaklaşık üçte birinin herhangi bir ilke yayımlamadığı görülmektedir.
- CESR derecelendirme kuruluşlarının çalışma ilkelerini yayımlamasını bir öncelik olarak görmektedir.

- Çalışma ilkesi yayımlanmış olan derecelendirme kuruluşlarının büyük çoğunluğu yeni yapılacak AB düzenlemelerini beklemleri sebebini öne sürerek IOSCO'nun 2008 Mayıs ayında yaptığı değişikliklere henüz uyum sağlamamıştır. CESR, IOSCO ilkelerine uyumu tavsiye etmektedir.
- Çalışma ilkeleri yayımlayan derecelendirme şirketlerinin ilkeleri, 2004 IOSCO çalışma ilkeleri ile büyük ölçüde uyumludur.

Kaynak: Report by CESR on compliance of EU based Credit Rating Agencies with the 2008 IOSCO Code of Conduct

Link: <http://www.cesr.eu/index.php?docid=5761>

N. CESR: Devredilebilir Menkul Kıymet Müşterek Yatırım Fonlarına İlişkin Risk Hesaplaması Konusunda Teknik İstişare Metni

CESR “Devredilebilir Menkul Kıymet Müşterek Yatırım Fonlarına” (UCITS – Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities) ilişkin risk hesaplaması konusunda teknik istişare metni yayımlamıştır (15 Haziran 2009).

13 Ocak 2009 tarihinde Avrupa Parlamentosu’nda UCITS Direktifi’nde (85/611/EEC) değişiklik yapılmasına dair bir öneri kabul edilmiştir. Bunun üzerine 13 Şubat 2009 tarihinde Avrupa Komisyonu CESR’den gelecekte uygulanacak bir UCITS (Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities - Devredilebilir Menkul Kıymet Müşterek Yatırım Fonları) direktifinde kullanılmak üzere uygulama kriterleri hakkında teknik görüş istemiştir. Nihai olmayan talep üç konuda gruplanmaktadır. Bunlar;

- Yönetim şirketi kimliği/pasaportu üzerine teknik tavsiye,
- Anahtar yatırımcı bilgilerine ilişkin teknik tavsiye,
- Fon birleşimleri, ana besleyici yapıları ve uyarı prosedürü üzerine teknik tavsiyedir.

Nihai UCITS direktifinin ise Haziran 2009’da kabul edilmesi öngörülmektedir. Bu istişare metninin ardından CESR Temmuz ayında yeni bir tavsiye metni daha yayımlamayı planlamaktadır.

İstişare metni özellikle UCITS olarak bilinen fonlarda kullanılacak risk ölçümü yöntemlerine odaklanmaktadır. Metin RMD modelleri türündeki risk ölçümü modellerinin kullanımı ile sınırlıdır.

CESR bu metin için 15 Temmuz 2009 tarihine kadar ilgili tarafların yorumlarını beklemektedir.

Kaynak: Consultation on CESR’s technical advice at level 2 on Risk Measurement for the purposes of the calculation of UCITS’ global exposure

Link: http://www.cesr.eu/index.php?page=consultation_details&id=140

O. FED: Bilanço Dışı İşlemlere İlişkin Yeni Muhasebe Standartları

FED, FASB'ın (Financial Accounting Standards Board – Finansal Muhasebe Standartları Kurulu) FAS 166 ve FAS 167'yi (166 ve 167 No'lu Finansal Muhasebe Standartları) yayımlamasından bahisle bu muhasebe standartlarının banka organizasyonlarının bilanço dışı işlemlerinin muhasebesinde önemli etki doğuracağını ifade etmiştir. FASB'ın yayımladığı ve 2010 yılında etkin hale gelmesi beklenen standartların bilanço dışı işlemlerin muhasebeleştirilmesindeki ve kamuya açıklama standartlarındaki zayıflıkları gidermesi beklenmektedir. Yeni getirilen standartların (FAS 140 ve FIN 46 R kodlu) finansal muhasebe ve raporlama standartlarında değişiklik getireceği belirtilmiştir.

FED yeni muhasebe standartlarının uygulanmasının yasal sermaye yeterliliği üzerindeki etkilerini gözden geçirmektedir. Bu gözden geçirme sürecinde ihtiyatlı bir sermaye seviyesinin sürdürülmesi, yakın zamandaki banka tecrübeleri ve son dönemde yapılan SCAP çalışmasının (Supervisory Capital Assesment Program – Yasal Sermaye Değerlendirme Programı) sonuçları gibi faktörlerin dikkate alınacağı ifade edilmektedir. Bahsi geçen SCAP çalışmasında FAS 166 ve FAS 167 ile tutarlı varsayımların kullanıldığı belirtilmektedir.

Banka organizasyonlarından içsel sermaye planı süreçlerinde FAS 166 ve FAS 167'nin etkilerini ve bu muhasebe standartlarının etkilediği araçlar dolayısıyla ilave sermaye gereksinimi gerekip gerekmediğini değerlendirmeleri beklenmektedir.

Kaynak: Press Release

Link: <http://www.federalreserve.gov/newsevents/press/bcreg/20090612a.htm>

P. CBFA: Likidite Riski Yönetimine İlişkin Genelge

Belçika Denetim Otoritesi CBFA (Banking, Finance and Insurance Commission) yaşanmakta olan finansal krizle beraber, 2006 yılında yayımladığı genelgeyi gözden geçirerek ve likidite riskine ilişkin kendi ihtiyatlı yaklaşımını geliştirerek, 13 Mayıs 2009 tarihinde likidite riskinin yönetimine ilişkin yeni bir genelge yayımlamıştır.

Genelge temel olarak aşağıdaki üç konuya değinmektedir:

- 1) CBFA, finansal kurumların likidite pozisyonları için stres testi gözlem oranlarını ilk kez yürürlüğe koymuştur. Yürürlüğe konan söz konusu stres testi gözlem oranlarıyla, bir stres senaryosunda tanımlanan belirli olağanüstü durumların etkilerine karşı finansal kuruluşların likidite pozisyonlarının dayanıklılığını yansıtması amaçlanmaktadır. Stres testi gözlem oranlarının finansal kuruluşlardan halihazırda alınmakta olan likidite raporları ve belirlenen stres senaryoları kullanılarak CBFA tarafından hesaplanması ve sonuçların, bir finansal kuruluşun likidite pozisyonuna ilişkin CBFA ile finansal kuruluş arasındaki müzakerelerde en temel gösterge olarak kullanılması planlanmaktadır.

- 2) İkinci olarak, söz konusu yeni genelge ile önceki genelgede yer alan likidite riskinin yönetimine ilişkin kalitatif gereklilikler, Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayımlanan “Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision” adlı doküman doğrultusunda güncellenmiştir.
- 3) Son olarak CBFA, finansal kuruluşların likidite pozisyonları hakkında daha hızlı bilgi edinebilmek amacıyla mevcut likidite raporlamalarının sıklığını artırmış ve söz konusu raporların son bildirim sürelerini kısaltmıştır.

Genelge ve genelgenin ekleri Flamanca ve Fransızca olarak yayımlanmıştır.

Kaynak: Bijlage Circulaire CBFA_2009_18-1 dd. 8 mei 2009

Link: http://www.cbfa.be/nl/ki/circ/pdf/cbfa_2009_18-1.pdf

Q. HKMA: Karşı Taraf Riski Yönetimi

Hong Kong Merkez Bankası (HKMA-Hong Kong Monetary Authority) karşı taraf riski yönetimi ile ilgili bir politika dokümanı yayımlamıştır. Doküman HKMA'nın, karşı taraf riski yönetimine ilişkin denetim yaklaşımını içermekte ve bankaların sistemlerini geliştirmelerinde rehber niteliğinde olması amaçlanmaktadır. Doküman Basel II prensipleri çerçevesinde hazırlanmış ve yaşanan küresel finansal krizden alınan derslere de yer verilmiştir. HKMA dokümanın yayımlanma tarihinden itibaren en geç 9 ay içerisinde bankalardan, karşı taraf riski ile ilgili sistem kurmalarını ve dokümantasyon hazırlamalarını beklemektedir.

Kaynak: Supervisory Policy Manual (SPM), CR-G-13 "Counterparty Credit Risk Management"

Link: http://www.info.gov.hk/hkma/eng/guide/circu_date/20090603e1_index.htm

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARIN ÇALIŞMALARI

A. BIS

1. Etkin Stres Testi İçin İlkeler

Basel Bankacılık Denetim Komitesi finansal krizle beraber stres testlerinin yeterliliklerinin sorgulanmaya başlanmasını müteakip, Ocak 2009'da stres testlerine ilişkin istişari bir rapor yayımlamıştır. Rapor için görüş verme süresi 13 Mart 2009'da tamamlanmış, istişari metnin nihai hali 20 Mayıs 2009'da yayımlanmıştır (Principles for sound stress testing practices and supervision).

Metinde toplam 21 ilke yer almaktadır. İlkeler, bankalarda etkin yönetişimin yanı sıra stres testi programlarının kurulması ve uygulanması için ayrıntılı bir yapı sunmakta, krizle beraber bu tür

programlarda ortaya çıkan eksiklikleri ele almaktadır. Bankaların sermaye yeterliliklerinin değerlendirilmesi sırasında stres testlerinin denetim içindeki önemli payı da dikkate alındığında, ilkeler firmaların stres testi uygulamalarının değerlendirilmesi sırasında denetim otoritelerinin rolleri ve sorumluluklarına ilişkin beklentileri ortaya koymaktadır.

İlkelerin Türkçe metnine ekte yer verilmiştir (EK 1).

Kaynak: Principles for sound stress testing practices and supervision

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs155.pdf>

2. Finansal Enstrümanların Gerçeğe Uygun Değerle Değerlenmesine İlişkin Denetim Rehberi

BIS Kasım 2008’de görüşe açtığı “Finansal enstrümanların gerçeğe uygun değerle değerlendirilmesine ilişkin denetim rehberi”nin (Supervisory guidance for assessing banks' financial instrument fair value practices - final paper) nihai halini yayımlamıştır. Rehberde 10 adet ilke yer almakta, ilkelerle bankalara ve banka denetçilerine finansal enstrümanların (gerçeğe uygun değerle) değerlendirilmesine ilişkin rehberlik edilmesi amaçlanmaktadır.

İlkeler mümkün olan durumlarda;

- Değerlemelere ilişkin güçlü idari süreçleri,
- Güvenilir girdileri ve farklı bilgi kaynaklarının kullanılmasını,
- İç ve dış haksahiplerinin değerlendirme belirsizliklerine ilişkin iletişim ve açıklamalarla bilgilendirilmelerini,
- Değerleme sürecine yeterli banka ve denetim kaynağının ayrılmasını,
- Süreçlerin bağımsız inceleme ve onayını,
- Risk yönetimi ve raporlama amaçlı değerlendirme uygulamaları arasında tutarlılık sağlanmasını ve bankaların uygulamalarının güçlü bir denetime tabi olmasını teşvik etmektedir.

İlkelerin Türkçe metnine bülten sonunda yer verilmiştir. (EK 2)

Kaynak: Supervisory guidance for assessing banks' financial instrument fair value practices

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs153.pdf?noframes=1>

3. Etkin Mevduat Sigorta Sistemleri İçin Temel İlkeler

Basel Bankacılık Denetim Komitesi ve Uluslararası Mevduat Sigortacıları Birliği (International Association of Deposit Insurers - IADI) Etkin Mevduat Sigorta Sistemleri İçin Temel İlkeler (*Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems*) isimli metni yayımlamıştır (18 Haziran 2009).

Yaşanan finansal krizin, mevduat sahiplerine yapılacak ödemelere ilişkin etkin düzenlemelerin ve otoritelerin konuya ilişkin uluslararası ilkeler üzerinde anlaşma ihtiyacının önemini ortaya koyması sonrasında, iki kuruluştan katılımcılarla bir komite oluşturulmuştur. Komitenin açıkladığı ilkeler, Mart 2009'da görüşe açılan ilkelerin nihai halidir.

İlkeler mevduat sigortasının kapsamı, fonlaması ve hızlı ödeme yapılmasının yanı sıra kamu bilinci, batan kuruluşlarda çözümlenme ve güvenlik ağı içindeki diğer katılımcılarla işbirliği konularını da ele almaktadır. Toplamda 18 adet olan ilkeler 10 grupta toplanmaktadır: Amaçların belirlenmesi (İlke: 1-2), Görev ve Yetkiler (3-4), Yönetişim (5), Diğer Katılımcılarla İlişkiler ve Sınırötesi Konular (6-7), Üyelik ve Kapsam (8-10), Fonlama (11), Kamu Bilinci (12), Seçilmiş Yasal Konular (13-14), Batık Çözümlenme (15-16), Mudilere Ödemeler ve Tahsilatlar (17-18).

İlkeler çok sayıda ülkenin koşul, kural ve yapısını yansıtmaktadır ve bunlara adapte edilebilecek şekilde belirlenmiştir. İlkeler gönüllü bir uygulama yapısını esas almaktadır; ülke otoriteleri gerekli gördüklerinde ek tedbirler belirlemede serbesttirler.

Bu ilkeler her bir (ülke) bankacılık sisteminin tüm ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflememektedir. Mevduat garantisi ve kamu politikası amaçlarının yerine getirilmesi için, ülkeye özel koşullar, yürürlükteki kanunlar ve yetkiler kapsamında değerlendirilmelidir.

Kaynak: Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems

Link: <http://www.bis.org/publ/bcbs156.pdf?noframes=1>

4. BIS: Yıllık Faaliyet Raporu

BIS'in 79. Faaliyet Raporu, Banka'nın Yıllık Genel Kurulu'nda yayımlanmıştır (29 Haziran 2009).

Rapor, finansal krizi ve kriz sonrasında sağlam bir sistemin ortaya çıkabilmesi için finansal araçlar, piyasalar ve kurumların tamamında bir reform ihtiyacı olduğunu tartışmaktadır. Bu reform;

- Finansal araçlar için, güvenilirliklerini derecelendirecek, erişilebilirliklerine sınırlama getirecek, riskleri ile uygunlukları konusunda uyarılar içerebilecek bir mekanizmayı,
- Piyasalar için, ticaret ve takasın merkezi karşı taraflar ve borsalar üzerinden yürütülmesinin teşvikini,
- Kurumlar için sisteme yaygın bir bakış açısını bütünleyecek, gelişmiş ihtiyati standartların kapsamlı bir şekilde uygulanmasını

ifade etmektedir.

Bütün bunların ötesinde düzenleyici ve denetleyicilerin makro bazda ihtiyati bir yönlendirmeyi benimsemeleri gerekmektedir. Bireysel kuruluşların kapasitesi kadar, bir bütün olarak sistemin istikrarı üzerinde odaklanma, toplu iflas olasılığını azaltacak ve aynı zamanda sistemdeki döngüsellığı yumuşatacaktır. Ancak daha iyi düzenleme yapılması tek başına yeterli değildir. Finansal istikrarın sağlanmasında makroekonomik politikaların da rolü vardır ve olmalıdır. Bu rol, para politikasında, varlık fiyatlarını ve kredi artışlarını daha fazla dikkate alma, maliye politikasında ise orta vadeli mali disiplin ve uzun vadede istikrara bir prim ayrılması anlamına gelmektedir.

BIS yıllık raporu kuruluşun 1 Nisan 2008 - 31 Mart 2009 tarihleri arasındaki faaliyetlerini kapsamakta, 7 bölümden oluşmaktadır.

Kaynak: BIS Annual Report 2008/09

Link: <http://www.bis.org/publ/arpdf/ar2009e.htm>

B. IASB (International Accounting Standards Board)

Gerçeğe Uygun Değer Ölçümüne İlişkin Nihai Rehber Taslağı

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) 28 Mayıs 2009'da gerçeğe uygun değer ölçümüne ilişkin nihai rehber taslağını kamuoyunun görüşlerine açmıştır.

Öneriler, kabul edilmeleri durumunda, hâlihazırda Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nda (IFRS'lerde) dağınık şekilde yer almakta olan gerçeğe uygun değer ölçümü rehberlerini, tek ve birleştirilmiş bir gerçeğe uygun değer tanımı ve aktif olmayan piyasalarda gerçeğe uygun değer ölçümünün uygulanmasına yönelik daha otoriter bir rehber ile değiştirecektir. Bu öneriler, mevcut standartların gerçeğe uygun değer kullanımını zorunlu kıldığı durumlarda, ilgili değerlerin nasıl ölçülmesi gerektiğini ele almakta; ancak gerçeğe uygun değer kullanımını genişletmemektedir.

Söz konusu öneriler, IFRS'ler ile ABD Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri (US GAAP) arasında uyum sağlamak amacıyla, ABD Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) tarafından yayımlanan gerçeğe uygun değer ölçümüne ilişkin son rehberle uyumludur.

Proje, IFRS ile US GAAP arasında yakınsamaya ulaşmak için IASB ve FASB arasında kararlaştırılan uzun vadeli programın bir parçasını oluşturmaktadır. Söz konusu proje, G20 liderlerinin IFRS ile US GAAP'in gerçeğe uygun değer ölçümünde ortak bir noktada birleşmeleri yönündeki iradeleri ile de uyumludur.

IASB'nin bu Nihai Taslak'ı geliştirmesindeki başlangıç noktası, muadili SFAS 157 Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü Standardının geçtiğimiz günlerde FASB tarafından G20 ülkelerinin önerileri doğrultusunda güncellenmesidir. Gerçeğe uygun değer önerilen tanımı ile SFAS 157'deki tanım aynıdır ve temel alınan mantık büyük ölçüde US GAAP ile uyumludur.

Kaynak: IASB publishes draft guidance on fair value measurement

Link:

<http://www.iasb.org/News/Press+Releases/IASB+publishes+draft+guidance+on+fair+value+measureme+nt.htm>

C. ISDA: CRD Değişiklik Önerilerine İlişkin Görüşler

Uluslararası Swap ve Türev Ürünler Birliği (ISDA), Londra Yatırım Bankaları Birliği (LIBA), Avrupa Bankacılık Federasyonu (EBF) ve Avrupa Menkul Kıymetleştirme Forumu (ESF) Avrupa Birliği'nce CRD'de yapılması planlanan değişikliklere ilişkin ortak görüşlerini kamuya duyurmuştur.

Söz konusu kuruluşlar, değişiklik önerilerini temelde desteklediklerini belirtmekle birlikte durgunluk döneminde bankaların daha fazla sermayeye ihtiyaç duymasına neden olacak değişiklikler yapılmasının piyasalarda düzelmeyi geciktirebileceğini vurgulamaktadır. Ayrıca açıklamada Basel Komitesince söz konusu değişiklik önerilerine ilişkin Sayısal Etki Çalışmaları tamamlanmadan değişikliklerin yapılmasının oldukça riskli olduğu vurgulanmaktadır. Kuruluşlar, yeniden menkul kıymetleştirme (re-securitisation) işlemlerine ilişkin getirilmesi planlanan sermayeden indirme yaklaşımının AB bankacılık sistemi üzerinde önemli etkileri olabileceğini belirtmekte ve bu kurulların tekrar gözden geçirilmesinin faydalı olacağını vurgulamaktadır. Üçüncü Yapısal Blok kapsamında yapılması planlanan kamuya açıklama yükümlülüklerinin artırılması hususunda ise Kuruluşlar, kamuya açıklama ile kuruluşlara getirilen raporlama yükü arasında bir denge sağlanmasının faydalı olacağını belirtmektedir.

Kaynak: "Commission Services Staff Working Document" on proposed amendments to the Capital Requirements Directive

Link: <http://www.isda.org/speeches/pdf/ISDA-LIBA-EBF-ESF-industry-response-to-EU-Commission-Services.pdf>

D. IMF (International Monetary Fund)

World Economic Outlook Raporu

Dünya ekonomisine ilişkin analizlerin ve tahminlerin yer aldığı ve IMF tarafından yılda 2 kez yayımlanan Dünya Ekonomik Görünümü (World Economic Outlook-WEO) Raporu kamuoyuna açıklanmıştır (Nisan 2009).

Raporun 1. bölümünde global ekonominin finansal krizden ciddi bir şekilde etkilendiği ve güvenin azaldığı, alınan aksiyonların finansal piyasaların düzene girmesine bazı katkılar sağladığı, 2009 yılında 2. çeyrekte sonradan global ekonomik daralmanın normalleşeceğinin beklendiği ve finansal otoritelerce finansal istikrarı artırmak ile toplam talebi artırmaya yönelik mali ve para politikaları uygulanmasında kararlı olunması gerektiği ifade edilmiştir.

Raporun 2. bölümünde global krizin ekonomileri, buldukları bölgelere göre ne şekilde etkilediği anlatılmıştır. Rapora göre; ABD krizin merkezinde ve kredi, gayrimenkul ve hisse senedi fiyatlarının kızılı bir şekilde düşmesi sonucu ortaya çıkan ciddi bir resesyonun ortasında yer almaktadır. Bu şoklar, diğer ülkeleri farklı seviyelerde etkilemektedir. Asya ülkelerinin, ABD kaynaklı mortgage ürünlerine olan risk maruziyeti düşüktür, ancak bu ülkeler, üretim sektöründe ihracata çok bağımlı olduklarından uluslararası ticaretin düşüş göstermesinden olumsuz etkilenmişlerdir. Hem gayrimenkul fiyatları hem de endüstri üretiminin talebin azalmasına bağlı olarak ciddi derecede düşmesi Avrupa ülkelerinde de ABD’de olduğu gibi finansal sistemin ciddi bir şekilde zarar görmesine neden olmuştur. Gelir artışını devam ettirebilmek için sermaye girişlerine çok bağımlı olan gelişmekte olan Avrupa ülkeleri ile Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri emtia fiyatlarının düşüş göstermesinden ciddi bir şekilde etkilenmişlerdir. Ortadoğu ülkeleri özellikle enerji fiyatlarının düşüş göstermesinden zarar görürken, Afrika ülkeleri ise emtia fiyatlarının düşüş göstermesinden ve ülkeye gelen yardımların azalmasından zarar görmüşlerdir.

WEO Raporu’nun 3. bölümünde, ekonomik durgunluğun beklenenden daha uzun sürebileceği ve ekonomide iyileşmenin zayıf olacağı belirtilmiştir. Rapora göre, ortaya çıkan sonuçlar, finansal krizle ilişkili olan resesyonların, alışılmamış biçimde ciddi ve geri kurtarmaların düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, global ve senkronize olan resesyonlar sıklıkla uzun ve derin, ve iyileşmeler genellikle zayıftır. Ekonomik döngüye zıt para politikaları resesyonun daha kısa dönemde sona ermesine fayda sağlarken, bu politikaların etkinliği finansal krizlerde sınırlıdır. Tersine, genişleyici mali politikalar finansal krizle ilişkili resesyonları daha kısa dönemde sona erdirirken, geri kurtarmalarda artış sağlamaktadır. Bununla birlikte, bu etkinlik kamu borç seviyesinin azalan bir fonksiyonudur. Bu bulgular, mevcut krizin alışılmamış biçimde uzun ve şiddetli ve iyileşmelerin yavaş olacağına işaret etmektedir. Bununla birlikte, ekonomik döngüye zıt politikalar, finansal sektörde güvenin tekrar oluşturulmasıyla beraber uygulandığında iyileşmelerin ötelenmesine katkı sağlayacaktır.

Raporun 4. bölümünde ise, finansal krizin gelişmiş ülkelere nasıl yayıldığı ele alınmıştır. Rapora göre, gelişmiş ülkelere ortaya çıkan kriz, gelişmekte olan ülkelerin bankacılık sektörü, hisse senedi ve döviz piyasası üzerinde önemli bir etki oluşturmuştur. Ayrıca, ülkelerin finansal bağlantılarına göre ülkeye özgü özellikler de bunda etkili olmuştur. Normal şartlarda, ülke bazında riske maruziyetin azaltılması gelişmekte olan ülkelerin finansal krizden etkilenme seviyesini azaltırken, bu faaliyetler, finansal şokun gelişmiş ülkeler üzerinden yayıldığı durumlarda çok az korunma sağlamaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki mevcut ekonomik kriz düşünüldüğünde, gelişmekte olan ülkelere bankacılık sektörü üzerinden giren sermaye akışlarındaki azalma çok büyük ve uzun süreli olabilir.

Kaynak: World Economic Outlook-Crisis and Recovery

Link:

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/c1.pdf>

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/c2.pdf>

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/c3.pdf>

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/c4.pdf>

E. FSF (Financial Stability Forum)

Finansal İstikrar Kurulu 02 Nisan 2009'da Finansal Sistemin güçlendirilmesine yönelik tavsiye ve ilkeler yayımlamıştır.

Finansal Sistemdeki Döngüsellik Belirlemek İçin Tavsiye Raporu:

Yaşanılan son kriz döngüsellik yıkıcı etkilerini bir kez daha göstermiştir. Söz konusu raporda ekonominin iyi ve kötü zamanlarında döngüsellik dolayısıyla meydana gelen mekanizmaların olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla tavsiyeler bulunmaktadır. Bu tavsiyeler 3 ana başlık altında toplanmıştır:

1. *Bankalarda sermaye yükümlülüğü çerçevesi:* Basel Bankacılık Komitesi işbirliğiyle geliştirilen bu tavsiyelerin amacı yasal sermaye yükümlülüğünün, krizin, finansal sektörden reel sektöre genişlemesini azaltmaktır.
2. *Bankalarda ayrılan kredi karşılıkları:* Denetim otoriteleri ve muhasebe standartları kurumlarının tavsiyelerinin bulunduğu bu alan sağlam ve şeffaf karşılık ayırma sistemlerinin kurulmasına yöneliktir.
3. *Kaldıraç etkisi ve değerlendirme:* Global Finansal Sistem Komitesi (Committee on the Global Financial System-CGFS) ile birlikte geliştirilen bu tavsiyelerin amacı kaldıraç etkisi, fonlama uyumsuzlukları ve gerçeğe uygun değer muhasebeleştirilmesi nedeniyle ortaya çıkan döngüsellik etkilerini azaltmaktır.

Sağlam Telafi Uygulamalarına Yönelik Prensipler

Söz konusu rapordaki prensipler çalışanları teşvik ederek uzun vadeli karlılığı sağlamaya yönelik tazminat uygulamalarını içermektedir. Prensipler ana hatlarıyla, tazminat uygulamalarının etkin yönetimine, tazminat uygulamalarının tüm risk türlerine göre ayarlanmasına, risk getirileriyle simetrik olmasına ve risklerin vadelerine duyarlı olmasına yöneliktir.

Kriz Yönetiminde Sınır Ötesi İşbirliğine Yönelik Prensipler

Bu prensiplerde ülkelerin denetim otoritelerinin, merkez bankalarının ve ekonomi bakanlıklarının, finansal krize yönelik gelişmiş düzeyde hazırlık yapmalarını ve bu krizlere yönelik tedbirler almalarını sağlamak amacıyla, işbirliği yapmaları tavsiye edilmektedir. Ayrıca söz konusu raporda ülkelerin bahsedilen otoritelerinin düzenli aralıklarla toplanması ve acil durumlara ilişkin eylem planları çıkarmalarına ilişkin tavsiyeler bulunmaktadır.

Kaynak: Financial Stability Forum Issues Recommendations and Principles to Strengthen Financial Systems

Link: http://www.financialstabilityboard.org/press/pr_090402a.pdf

F. G20 – Londra Zirvesi, 2 Nisan 2009

Finansal Sistemin Güçlendirilmesine Yönelik Bildiri

G-20'nin Londra'daki Liderler Zirvesi'nden sonra finansal sistemin güçlendirilmesine yönelik bir bildiri açıklanmıştır (2 Nisan 2009). Bildiride yer alan bazı önemli başlıklara aşağıda yer verilmiştir.

Finansal İstikrar Kurulu

Finansal İstikrar Forumu, finansal istikrarın desteklenmesine yönelik taleplere paralel olarak, daha da genişletilmeli ve daha güçlü bir kurumsal temel üzerine oturtulmuş ve geniş yetkilerle donatılmış bir biçimde "Finansal İstikrar Kurulu" adıyla yeniden oluşturulmalıdır.

Uluslararası İşbirliği

Uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi için aşağıdaki hususlara karar verilmiştir:

- Sınır ötesi kriz yönetimi için Finansal İstikrar Forumu ilkelerinin derhal uygulamaya koyulması ve her büyük uluslararası finansal kurumun yerel yetkililerinin, o finansal kurumda ortak çıkarları olan yetkililer grubunun yılda en az bir kez toplanmalarını temin etmeleri
- IMF, Finansal İstikrar Kurulu, Dünya Bankası ve Basel Komitesi'nin bankaların sınır ötesi faaliyetlerinin takibine yönelik uluslararası bir çerçeve geliştirilmesine yönelik halihazırda yürütmekte oldukları çalışmaların desteklenmesi
- Finansal krizden çıkış stratejileri konusunda daha ileri düzeyde çalışmaların yapılması gerektiği ve uluslararası işbirliğinin önemli olduğu
- 2009 Bahar Toplantılarında IMF ve Finansal İstikrar Kurulu'nun birlikte bir "Erken Uyarı Uygulaması" başlatması

İhtiyati Düzenlemeler

İhtiyati düzenlemelere yönelik uluslararası yapının güçlendirilmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki hususlar önem arz etmektedir:

- Ekonomik iyileşme garantilendiğinde, ihtiyati düzenlemeler güçlendirilmelidir. Asgari tutarın üzerinde bulundurulmuş sermaye miktarı (buffer capital) arttırılmalı ve sermaye kalitesi zenginleştirilmelidir. Sermayenin tanımının uluslararası alanda uyumlaştırılmasına yönelik uygulama rehberi 2009 yılının sonuna kadar hazırlanmalıdır. Basel Komitesi 2010 yılında asgari sermaye seviyelerini gözden geçirmeli ve tavsiyeler geliştirmelidir.
- Finansal İstikrar Kurulu, Basel Komite ve Global Finansal Sistem Komitesi (CGFS-Committee on the Global Financial System) muhasebe standartlarını belirleyen kurumlarla beraber çalışmak suretiyle, ekonomik koşullarda kötüleşme olduğu dönemlerde kullanılmak ve iyi zamanlarda ihtiyati mahiyette kaynak yaratılması da dahil olmak üzere, konjonktürel nitelikte hareketlerin etkilerini hafifletmek üzere, yayımlanan tavsiyelerin en geç 2009 yılı sonuna kadar uygulamaya başlanmasını temin etmelidir.
- Risk temelli sermaye gereklilikleri, uluslararası açıdan karşılaştırılabilir nitelikte olan, bilanço dışı kalemler açısından riske maruziyet durumunu tam olarak dikkate alan ve bankacılık sistemi açısından kaldıraç etkisi taşıyacak olan basit, şeffaf ve risk temelli olmayan bir önlemler desteklenmelidir.

- Basel Komite ve ilgili otoriteler, 2010 yılına kadar durum tespiti ve nicel alıkoyma gereklilikleri de dahil olmak üzere menkul kıymetleştirmenin risk yönetimi için olan teşvikleri geliştirecek çalışmalarını devam ettirmelidirler.

- Tüm G20 ülkeleri Basel II sermaye çerçevesini tedrici olarak benimsemelidir.

- Basel Komite ve ulusal otoriteler 2010 yılına kadar, sınır ötesi kurumlar da dahil olmak üzere, finansal kurumlarda daha güçlü likidite tamponlarını teşvik edecek küresel bir düzenleme çerçevesi geliştirmeli ve yayımlamalıdır.

Düzenleme Kapsamı

Sistemik açıdan önem arz eden tüm finansal kurumların, piyasaların ve araçların uygun düzeyde düzenlemeye tabi tutulmaları ve bunların gereğince denetlenmesi gerektiği kabul edilmiştir.

Bu çerçevede:

- Hedge fonları ya da bunların yöneticileri kayıt altına alınacak; bireysel ya da müşterek olarak neden oldukları sistemik risklerin değerlendirilmesi amacıyla, bunlardan denetçilere veya düzenleyicilere finansal kaldıraçları da dâhil olmak üzere gerekli olan bilgi akışının devamlı surette sağlanması istenecektir. Söz konusu fonlar, yeterli düzeyde risk yönetimine sahip olduklarından emin olunması için denetime tabi tutulacaklardır.

- Denetçilerin, hedge fonlarla işlem yapan kurumların etkin risk yönetimine sahip olmalarını şart koşması gerekmektedir. Risk yönetimi, fonların finansal kaldıraçlarının izlenmesi ve taraflardan birinin riske maruz kalma durumuna yönelik sınırların belirlenmesi gibi mekanizmaları içermelidir.

- Özellikle, etkin düzenleme ve denetime tabi merkezi takas taraflarının oluşturulması suretiyle, kredi türev piyasasının standartlaştırılması ve esnekleştirilmesi teşvik edilmiştir. Bu sektöre, 2009 yılının sonbaharına kadar standartlaşma üzerine bir eylem planı geliştirme konusunda çağrıda bulunulmuştur.

Muhasebe Standartları

Standart belirleyicilerin, gerçeğe uygun değer muhasebesinin çerçevesini yeniden oluştururken, finansal araçların değerlemesine ilişkin olarak, söz konusu araçların likiditelerine ve yatırımcıların ellerinde bulundurma süreçlerine dayalı standartlar geliştirmeleri gerektiğine karar verilmiştir.

Kredi Derecelendirme Kuruluşları

Asli piyasa katılımcıları olmaları dolayısıyla, Kredi Derecelendirme Kuruluşlarının faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde denetlenmesine karar verilmiştir. Özellikle, aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmaya varılmıştır:

- Derecelendirmeleri, düzenleyici amaçlar için kullanılan tüm kredi derecelendirme kuruluşlarının kayıt işlemini de içeren düzenleyici bir denetim rejimine tabi tutulması gerekmektedir. Söz konusu rejim, 2009 yılının sonuna kadar oluşturulmalı ve IOSCO'nun çalışma ilkeleri ile tutarlı olmalıdır. Ayrıca IOSCO tam uyumu koordine etmelidir.

- Ulusal yetkililer, uyumu sağlayacak ve kredi derecelendirme kuruluşlarının, çıkar çatışmalarının yönetilmesi ve derecelendirme sürecinin şeffaflığı ile kalitesinin temin edilmesine ilişkin uygulamaları üzerinde değişiklik yapılmasını zorunlu tutacaklardır. Kredi derecelendirme kuruluşları özellikle yapılandırılmış ürünler açısından derecelendirmeleri farklılaştırmalı ve derecelendirme sürecinin altında yatan bilgi ve varsayımlar ile söz konusu sürece ilişkin geçmiş bilgileri tam olarak açıklamalıdır. Denetim çerçevesi, ulusal yetkililer arasında IOSCO'yu da

kapsayacak şekilde gerçekleşecek uygun bir bilgi paylaşım sistemi ile birlikte bölgeler arasında tutarlı olmalıdır.

- Basel Komite, tedbirlere ilişkin düzenlemede dışsal derecelendirmelerin rolü hakkındaki incelemesini devam ettirmeli ve ele alınması gereken, ters etki yaratabilecek teşvikler olup olmadığını belirlemelidir.

Kaynak: Declaration On Strengthening The Financial System – London, 2 April 2009

Link: http://www.g20.org/Documents/Fin_Deps_Fin_Reg_Annex_020409_-_1615_final.pdf

III. ANKET/DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

A. CEBS: Kamuya Açıklama Kalitesi Değerlendirmeleri

Avrupa Birliği Bankacılık Denetim Otoriteleri Komitesi CEBS bankaların kamuya açıklamalarını değerlendirdiği çalışmasının sonuçlarını iki adet rapor olarak yayımlamıştır (Haziran 2009). Raporlarda bahsi geçen kamuya açıklama yükümlülükleri bankaların 2008 yılı denetimden geçmiş yıllık faaliyet raporları ve finansal krizden etkilenen tutarlar ve 3üncü Yapısal Blok kapsamındaki açıklama yükümlülükleri olarak ikiye ayrılmıştır.

- 2008 Yıllık Faaliyet Raporlarının Değerlendirilmesi
CEBS'in Faaliyet Raporlarına ilişkin bulguları aşağıdaki gibidir:
  - Yapılan incelemede CEBS'in 2008 Haziran ayında çıkardığı iyi uygulamalar prensiplerinin birçok banka tarafından uygulandığı görülmektedir.
  - CEBS'in daha önce yaptığı değerlendirmeye oranla kamuya açıklama konusunda gelişme kaydedilmiştir.
- 2008 Yılında 3üncü Yapısal Blok Kapsamındaki Kamuya Açıklamaların Değerlendirilmesi
CEBS'in 3üncü Yapısal Blok üzerine yaptığı değerlendirmenin sonucu ise şöyledir;
  - 25 Bankanın değerlendirmesi yapılmıştır.
  - Bankalar tarafından kredi riski ve menkul kıymetleştirme faaliyetlerine dair pek çok kalitatif ve kantitatif açıklama yapılsa da aşağıdaki konularda gelişme kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir:
    - Özkaynakların birleşimi ve özellikleri
    - Kredi riski ve piyasa riski için back-test bilgileri
    - Kredi riski azaltımı ve karşı taraf riskine ilişkin kantitatif bilgiler
    - Menkul kıymetleştirmeye ilişkin bilgilerin kalitesi

CEBS 3üncü Yapısal Blok kapsamındaki açıklamaların değerlendirmesine bundan sonra da devam edeceğini açıklamıştır. CEBS söz konusu kapsamdaki kamuya açıklamaların ortak bir standarda kavuşması amacıyla muhtemelen 2009 sonbaharında kamuya açık bir toplantı düzenleyeceğini açıklamıştır.

Kaynak: CEBS has published today two reports setting out the outcome of its assessment of banks' disclosures

Link: <http://www.c-eps.org/News--Communications/Latest-news/CEBS-has-published-today-two-reports-setting-out-t.aspx>

B. CEBS: Takas ve Saklama Bankalarının İşlemleri

CEBS takas ve saklama bankalarının takas işlemlerinin gerçekleştirilmesine katılması ve merkezi takas kuruluşu benzeri faaliyet göstermesinin önemi üzerine bir rapor yayımlamıştır (17 Nisan 2009). Rapor, ECOFIN'in (AB Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi) 3 Haziran 2008'de takas ve saklama bankalarından kaynaklanan risklerin gözden geçirilmesi ile ilgili talebine istinaden yapılan çalışmanın bir parçasını oluşturmaktadır. ECOFIN'in talebine karşılık CEBS'in 2 Şubat 2009 tarihinde çıkardığı ankete verilen cevaplar raporun içerisinde yer almaktadır.

Ankete verilen cevaplar değerlendirildiğinde takas işlemlerinin saklama bankalarınca yapılmasına ilişkin kısa vadede bir önlem alınması gereğine dair bir bulguya rastlanılamamıştır. Orta vadede CEBS merkezi takas kuruluşu gibi çalışan bankalara ilişkin risk yönetimi konusunda çalışacağını açıklamıştır.

Kaynak: Report on the outcome of CEBS's call for evidence on custodian banks' internalisation of settlement and CCP-like activities

Link: <http://www.c-eps.org/getdoc/cdc06b31-83ac-4fac-9969-a6eb265b659d/Report-on-the-outcome-of-the-call-for-evidence-on-.aspx>

IV. DİĞER

A. MAKALE/RAPOR

IMF:

Policies to Mitigate Procyclicality, Staff Position Note, Jochen Andritzky, John Kiff, Laura Kodres, Pamela Madrid, Andrea Maechler, Aditya Narain, Noel Sacasa ve Jodi Scarlata, Mayıs 2009

Yaşanmakta olan kriz, finansal sistem içerisinde döngüselliğin (procyclicality) ne kadar büyük etkiler yapabileceği hususunda dikkatleri üzerine çekmiştir. Bu dokümanda, özellikle düzenlemeler ve piyasa uygulamalarına değinilerek bunun nedenleri analiz edilmektedir. Bu amaçla, dokümanda risk yönetim uygulamaları olarak (likidite riski dahil) özel sektörün rolü, ücretlendirme/ödüllendirme uygulamaları, sermaye yeterliliği gereksinimleri ve karşılık düzenlemeleri, mevduat sigortası ve para politikaları gibi hususlar incelenmektedir. Çeşitli sınırlamalara tabi olduğunun bilincinde olunmasına rağmen, döngüselliğin azaltılması için alınabilecek aksiyonlar tanımlanmaktadır.

Kaynak: Policies to Mitigate Procyclicality

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/spn/2009/spn0909.pdf>

The Systemic Regulation of Credit Rating Agencies and Rated Markets, Amadou N.R. Sy, IMF, Haziran 2009

Kredi derecelendirmeleri yaşamakta olduğumuz ekonomik krizin ortaya çıkmasında anahtar bir rol oynamıştır. Bundan dolayı, piyasa yapıcıları, kredi derecelendirme endüstrisini düzenleme gereği hissetmişlerdir. Bununla birlikte, kredi derecelendirme kuruluşlarının düzenlenmesine ilişkin öneriler, mikro düzeyde ihtiyatlılık sağlayan konulara odaklanmakta ve çıkar çatışması, daha fazla şeffaflık ve rekabet hususları vurgulanmaktadır. Bu doküman ise, kredi derecelerine dayalı olarak ortaya çıkan sistemik riskin çözümlenebilmesi için makro düzeyde ihtiyatlı düzenlemelerin gerekliliğini tartışmaktadır. Ayrıca dokümanda, finansal piyasaların derecelere güven duymasının hızlı bir şekilde arttığı belirtilmekte ve kredi derecelerinin düşürülmesinin sistemik piyasa kayıplarına ve likiditenin kaybolmasına ne şekilde neden olduğu gösterilmektedir. Dokümanda derecelerden kaynaklı sistemik riskin değerlendirilmesi için derece haritaları (rating maps) ve stres testlerinin yapılması ve ayrıca bu riskin yönetilebilmesi için sermaye artırımları ve likidite tamponları önerilmektedir.

Dokümanda önerilen yaklaşım 3 aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada “rating maps” kullanarak sistemik riske neden olabilecek derecelendirme notları düşüşlerinin ne şekilde riskler doğuracağı belirlenmektedir. İkinci aşamada, derecelendirme notları ile ilişkili riskler, finansal kuruluşun bilanço ve bilanço dışı varlıklarına stres testi uygulanarak ölçülmektedir. Son aşamada ise, derecelendirme notlarının düşmesine karşı zayıf olan finansal kuruluşlardan daha fazla sermaye tutması veya likidite tamponu oluşturması istenmektedir.

Kaynak: The Systemic Regulation of Credit Rating Agencies and Rated Markets

Link: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2009/wp09129.pdf>

BIS

1- Working paper on the interaction of market and credit risk

Rapor, Basel Komitenin araştırma grubu altında yer alan bir çalışma grubu tarafından hazırlanmıştır.

Kredi riski transferine ilişkin piyasaların gelişmesi ve pek çok finansal enstrüman için piyasa fiyatına göre değerlemeye geçilmesi ile beraber, piyasa ve kredi riskleri arasındaki ayırım belirsizleşmeye başlamış, bu da iki riskin ayrı ayrı ele alınması yaklaşımına ilişkin soru işaretlerini gündeme getirmiştir. Finansal kriz, iki riskin birbirini nasıl da kuvvetlendirilebildiğini ve stres koşullarında likidite darboğazının zararları artırabildiğini ortaya koymuştur.

Rapor, piyasa ve kredi riski arasındaki kavramsal farklılıkları ve ampirik ilişkileri tartışmaktadır. Ayrıca, toplulaştırma ve ayrıştırmanın faydaları ve piyasa likiditesinin iki risk arasındaki ilişkiyi nasıl etkilediğine ilişkin konuları ele almaktadır.

Kaynak: Findings on the interaction of market and credit risk

Link: http://www.bis.org/publ/bcbs_wp16.pdf?noframes=1

2- The role of valuation and leverage in procyclicality, CGFS Publications, No: 34

Global Finansal Sistem Komitesi (CGFS) ve Finansal İstikrar Forumu'ndan (FSF) katılımcıların oluşturduğu bir çalışma grubu tarafından hazırlanan "Döngüsellikte değerlendirme ve kaldıraç rolü" başlıklı çalışma Nisan 2009'da yayımlanmıştır.

Rapora göre; piyasadaki mevcut, piyasa hareketlerine duyarlı değerlendirme teknikleri ile ilgili uygulamalar, finansal sistemdeki kaldıraçlı işlemlerin döngüsellikine katkıda bulunmuş görünmektedir. Raporunda, bu döngüsel mekanizmaları azaltmaya yönelik bazı politika seçenekleri ortaya konmaktadır.

Bu seçenekler arasında;

- Kaldıraçlı işlemlere miktar kısıtlamaları konması,
- Döngü içinde riskin (özellikle likidite riski) daha iyi ölçülmesi ve fiyatlanması destekleyecek adımlar atılması,
- Piyasa fiyatına göre değerlemenin teşvik ve karar süreçleri üzerindeki döngüsel etkilerini azaltacak tedbirler alınması yer almaktadır.

Kaynak: The role of valuation and leverage in procyclicality

Link: <http://www.bis.org/publ/cgfs34.pdf?noframes=1>

3- İstatistik Elkitabı

BIS, Avrupa Merkez Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) "Menkul Kıymet İstatistikleri Elkitabı" nın borçlanma araçlarını kapsayan taslak ilk bölümünü yayımlamıştır.

Menkul kıymet istatistiklerinin hesaplanması ve gösterimi ile yalnızca kavramsal olarak ilgilenecek kitap, G20 çalışma gruplarının veri açıklarının giderilmesi ve veri biriktirilmesinin güçlendirilmesine ilişkin tavsiyesini ele almaktadır. Kitabın amacı, ulusal ve uluslararası kuruluşlara, finansal istikrar analizi ve para politikası oluşturulması çalışmalarında kullanılmak üzere, konuyla doğrudan ilgili, tutarlı ve uluslararası karşılaştırılabilir nitelikte veri üretilmesinde yardımcı olmaktır.

Kitabın oluşturulmasında mevcut istatistik standartları (*System of National Accounts 2008* ve *IMF Balance of Payments and International Investment Position Manual* gibi) temel oluşturmuş, merkez bankaları, istatistik kurumları ve uluslararası organizasyonların uzmanları katkı sağlamıştır.

Kaynak: BIS, ECB, IMF publish Handbook on Securities Statistics

Link: <http://www.bis.org/press/p090513b.htm>

Kaynak: Handbook on Securities Statistics

Link: <http://www.imf.org/external/np/sta/wgsd/pdf/051309.pdf>

B. HABERLER

1) BIS: BCBS Yeni Üyeler

Basel Bankacılık Denetim Komitesi, aralarında Türkiye'nin de yer aldığı G20 üyesi ülkelerden Komiteye üye olmayan 5 ülkeyi (Arjantin, Endonezya, Güney Afrika, Suudi Arabistan ve Türkiye) ve ayrıca 2 ülkeyi (Hong Kong ve Singapur) üyelğe davet etmiş; yeni 7 üye ile beraber Komite'nin üye sayısı 27'ye çıkmıştır.

Komitenin karar organları da bu ülke temsilcilerini içerecek şekilde genişletilecektir.

Yeni üyelerle beraber Komite aşağıdaki 27 ülkenin temsilcilerinden oluşacaktır:

ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Belçika, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Hindistan, Hollanda, Hong Kong, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kanada, Kore, Lüksemburg, Meksika, Rusya, Singapur, Suudi Arabistan, Türkiye.

Kaynak: The Basel Committee broadens its membership

Link: <http://www.bis.org/press/p090610.htm>

2) ISDA: Kredi Türevleri Belirleme Komitesi

ISDA, "Kredi Türevleri Belirleme Komitesi"nin oluşturulduğunu duyurmuştur (Nisan 2009).

Söz konusu Komite, Kredi Temerrüt Takası (CDS) piyasasının altyapısının geliştirilmesi amacıyla faaliyet gösterecek olup, bir kredi olayının gerçekleşip gerçekleşmediğine ve açık artırma ile satış gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceğine ilişkin bağlayıcı karar Komite tarafından verilecektir.

Komitenin üyeleri aşağıdaki şirketlerdir:

İşlem yapanlar:

Bank of America / Merrill Lynch
Barclays
Citibank
Credit Suisse
Deutsche Bank AG
Goldman Sachs
JPMorgan Chase Bank, N.A.
Morgan Stanley
The Royal Bank of Scotland
UBS

Diğer:

Elliott Management Corporation
Legal & General Investment Management Limited
Pacific Investment Management Company LLC
Primus Asset Management, Inc.
Rabobank International

Kaynak: ISDA Forms Credit Derivatives Determinations Committees

Link: <http://www.isda.org/press/press033109cddc.html>

3) Finansal İstikrar Forumu: Yeniden Yapılanma

Londra toplantısının sonuç bildirgesinde (2 Nisan 2009); FSF nin genişleyen üyeliklerle birlikte daha güçlü bir kurumsal yapıya kavuşturulması konusunda geniş kapsamlı bir uzlaşa sağlanmıştır. Bu sayede ulusal otoritelerin, standart belirleyici kuruluşların ve uluslararası finansal kuruluşların; zayıflıkları belirlemede, güçlü düzenlemeleri uygulama ve geliştirmede, denetim ve diğer politikalarda etkinlikleri artırılmıştır. Yeni üyeleriyle genişleyen Finansal İstikrar Forumu, genişleyen sorumlulukları ile finansal istikrarı sağlamak üzere artık “**Finansal İstikrar Kurulu**” olarak faaliyet gösterecektir.

Kaynak: Financial Stability Forum re-established as the Financial Stability Board

Link: http://www.financialstabilityboard.org/press/pr_090402b.pdf

4) InterAgency Group: Finansal İstatistikler

Ülkemizin de içinde yer aldığı G-20 ülkeleri için ekonomik ve finansal verilerin takibi amacıyla aşağıdaki üyelerin işbirliğiyle bir web sitesi (Principal Global Indicators) oluşturulmuştur. Evsahipliği IMF tarafından yapılan web sitesi, Ekonomik ve Finansal İstatistik üzerine oluşturulan Inter-Agency Group tarafından, sürmekte olan ekonomik ve finansal krize bir reaksiyon olarak teşkil edilmiştir. Inter-Agency Group Üyeleri: BIS, Avrupa Merkez Bankası, Eurostat, IMF, OECD, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası’dır.

Kaynak: Website of the Inter-Agency Group on Economic and Financial Statistics

Link: <http://financialdatalink.sharepointsite.net/>

EK 1:**Sağlam Stres Testi Uygulamaları ve Gözetimi için Prensipler****Bankalar için Prensipler****Stres testinin kullanımı ve risk yönetimi ile entegrasyonu**

1. Stres testleri bankadaki risk kontrol ve risk yönetimi kültürünün bütünleşik bir parçası olmalıdır. Stres testleri, sonuçları yönetim kurulunun ve üst yönetimin stratejik faaliyet kararları da dahil olmak üzere uygun yönetim düzeyinde karar alma süreçlerini etkileyebilecek şekilde uygulanabilir olmalıdır. Stres testlerinin etkin olarak yürütülmesi için yönetim kurulunun ve üst yönetimin stres testi programına dahil olması önem arz etmektedir.

2. Banka stres testi programını; risk belirlenmesi ve kontrolünü geliştirecek, diğer risk yönetimi araçlarını tamamlayıcı risk perspektifi sağlayacak, sermaye ve likidite yönetimini geliştirecek ve içsel ve dışsal iletişimi artıracak şekilde yürütmelidir.

3. Stres testi programları organizasyon içerisindekilerin görüşlerini dikkate almalı ve bir dizi perspektif ve tekniği kapsamalıdır.

4. Bankanın stres testi programına ilişkin olarak yazılı politika ve prosedürlere sahip olması gereklidir. Programın yürütülmesi uygun şekilde belgelendirilmelidir.

5. Bankanın uygun detayda, farklı ve değişebilecek stres testlerini kapsayabilecek sağlam bir altyapıya sahip olması gereklidir.

6. Banka stres testi yapısını düzenli olarak kontrol etmeli ve güncellemelidir. Stres testi programının etkinliği ve önemli parçalarının/bölemlerinin sağlamlığı belirli aralıklarla bağımsız bir şekilde değerlendirilmelidir.

Stres testi metodolojisi ve senaryo seçimi

7. Stres testleri firmaya yaygın düzeyde bir dizi riski ve faaliyet alanını kapsamalıdır. Bankalar firma bazında risklerin tespitinin yapılabilmesi için stres testi uygulamalarını etkin ve anlamlı bir şekilde biraraya getirebilmelidir.

8. Stres testi programları, ileriye dönük senaryolar da dahil olmak üzere bir dizi senaryoyu kapsamalı ve sistem çapında etkileşimler ile geribildirimleri dikkate almalıdır.

9. Stres testleri bankaya kayıp büyüklüğü veya itibar bakımından büyük zararlar verebilecek olayları da içerecek şekilde bir dizi olumsuz olayı dikkate almalıdır. Stres testi programı bankanın faaliyetlerinin devamlılığını zora sokabilecek senaryoları ve böylece gizli riskleri ve riskler arası etkileşimleri de ortaya çıkarmalıdır.

10. Banka, genel stres testi programının bir parçası olarak fonlama ve varlık piyasalarındaki eşanlı baskıları ve piyasa likiditesindeki azalmanın risk tutarlarının değerlendirilmesi üzerindeki etkilerini dikkate almalıdır.

Özel odaklanma alanları

Bankalar için aşağıdaki tavsiyeler özellikle finansal kriz sonrasında ön plana çıkan risk azaltımı ve risk transferi alanlarına odaklanmaktadır.

11. Risk azaltım tekniklerinin etkinliği sistemik olarak test edilmelidir.

12. Stres testi programı, menkul kıymetleştirme pozisyonları gibi kompleks ve standart olmayan ürünleri açık şekilde kapsamalıdır. Menkul kıymetleştirilmiş varlıklar için stres testleri söz konusu varlıkların dayandığı varlıkları, bunların sistemik piyasa faktörlerine duyarlılığını, ilişkili sözleşme hükümlerini, gömülü tetikleyici unsurları ve özellikle menkul kıymetleştirme yapısındaki subordinasyon düzeyi ile ilgisi kapsamında, kaldıraç etkisini dikkate almalıdır.

13. Stres testi programı aracılık yüklenimleri ve saklama hizmetlerine ilişkin riskleri içermelidir. Banka söz konusu riskleri, bu pozisyonlar için güvence alınmış olması olasılığını dikkate almaksızın stres testlerine dahil etmelidir.

14. Banka, stres testi metodolojilerini itibar riskini de içerecek şekilde geliştirmelidir. Banka, bilanço dışı işlemlerden ve ilgili diğer birimlerden kaynaklanan riskleri stres testi programına dahil etmelidir.

15. Banka yüksek kaldıraçlı karşıtaraflara ilişkin olarak stres testinde kullandığı yaklaşımı, kredi riski azaltımında ters eğilim riskinin değerlendirilmesi ve spesifik varlık kategorilerine ya da piyasa hareketlerine karşı duyarlılığın belirlenmesi hususlarını dikkate alarak geliştirmelidir.

Denetim otoriteleri için prensipler

16. Denetim otoriteleri bankaların stres testi programlarını düzenli ve kapsamlı şekilde değerlendirmelidir.

17. Denetim otoriteleri stres testi programında önemli eksiklikler tespit edilmesi veya stres testi sonuçlarının karar alma süreçlerinde yeterince kullanılmaması durumunda yönetimden düzeltici önlemler almasını ister.

18. Denetim otoriteleri şirket çapında senaryoların kapsamını ve şiddetini değerlendirmeli ve gerekli olması durumunda doğruluğunu sorgulamalıdır. Denetim otoriteleri bankaların spesifik portföy veya parametrelere ilişkin duyarlılık analizleri yapmasını, belirli senaryoları kullanmasını ya da bankanın faaliyetlerinin sürekliliğini tehdit edebilecek senaryoları (ters stres testi senaryoları) değerlendirmesini isteyebilir.

19. Denetim otoriteleri, Basel-II'nin İkinci Yapısal Bloğu (Denetim Otoritesinin Gözden Geçirme Süreci) kapsamında bankanın stres testi sonuçlarını, bankanın içsel sermaye yeterliliği ve likidite riski yönetimi denetiminin bir parçası olarak inceler. Denetim otoriteleri özellikle sermaye ve likidite yeterliliğine ilişkin ileriye dönük stres testlerinin sonuçlarını dikkate alır.

20. Denetim otoriteleri ortak senaryolar üzerinden stres testleri uygulanmasını dikkate almalıdır.

21. Denetim otoriteleri diğer kamu otoriteleri ve sektör ile sistemik kırılganlıkların belirlenmesi hususunda diyalog geliştirmelidir. Denetim otoriteleri ayrıca bankaların stres testi programlarını değerlendirebilecek kapasite ve vasfa sahip olmalıdır.

EK 2:**Bankaların Finansal Araçlarının Gerçeğe Uygun Değerle Değerlenmesi
Uygulamalarına İlişkin Denetim Rehberi İlkeleri****A. Değerleme Yönetimi ve Kontrolleri**

1. Denetim otoritesi, banka yönetim kurulundan, risk yönetimi ve finansal raporlama maksadıyla gerçeğe uygun değerle değerlendirilen tüm finansal varlıklara ilişkin yeterli yönetim yapısına ve kontrol süreçlerine sahip olduğunu teyit etmesini beklemektedir. Bu kontrol süreçleri mütemadiyen tüm banka tarafından uygulanmalı ve risk ölçümleri ve yönetim süreçleri ile entegre edilmelidir.
2. Denetim otoritesi, bankanın, kriz dönemlerini de içerecek şekilde, sahip olduğu varlıkların değerlendirme işlemlerini yapacak ve teyit edecek yeterli kapasiteye sahip olmasını beklemektedir.
3. Denetim otoritesi, bankanın üst düzey yönetiminden bilançoda mevcut olan finansal varlıkların sınıflandırılmasına ilişkin politikalarının, en geniş manada muhasebe, düzenlemeler ve yönetim amaçları açısından tutarlı olduğunu teyit etmesini bekler. Ayrıca, üst düzey yönetim bahsi geçen politikaların bankanın değerlendirme olanaklarıyla sıkı bir şekilde uyumlu olduğunu teyit etmelidir.

B. Değerlemeye İlişkin Risk Yönetimi ve Raporlama

4. Denetim otoritesi, bankanın değerlendirme işlemlerini yapmada kullanılacak metodolojilerin oluşturulması ve validasyonuna ilişkin sağlam süreçlere sahip olmasını beklemektedir.
5. Denetim otoritesi, bankadan gerçeğe uygun değer hesaplamalarının mümkün olan en güvenilir seviyede olması amacıyla, ilgili ve güvenilir girdiler ile diğer tüm önemli bilgilerin kullanımının en üst seviyeye çıkarılmasını beklemektedir.
6. Denetim otoritesi, uygun olan durumlarda bankadan risk yönetimi, düzenlemeler ve finansal raporlama amacıyla yapılan değerlemelere ilişkin, düzeltme işlemlerini tespit edecek titiz ve tutarlı bir sürece sahip olmasını beklemektedir.
7. Denetim otoritesi, bankadan değerlendirme işlemlerine ilişkin belirsizlikleri açık bir şekilde ortaya koyacak değerlendirme ve risk yönetim süreçlerine sahip olmasını ve ortaya çıkan tüm değerlendirme belirsizliklerinin yönetim kurulu ve üst düzey yönetime iletilen bilgiler içine dahil edilmesini beklemektedir.
8. Denetim otoritesi, bankanın dış raporlarının zamanında, ilgili, güvenilir ve karar vermede kullanılacak anlamlı bilgiler temin etmek yoluyla şeffaflığı geliştirmesini beklemektedir.

C. Değerleme Uygulamalarına İlişkin Denetim Değerlendirmeleri

9. Denetim otoritesi, bankalardan kendisine, değerlendirme ve yönetim süreçlerinin değerlendirilmesinde faydalı olacak ilave bilgi sağlamasını talep edebilir.
10. Denetim otoritesi bankanın finansal varlıklarının değerlendirme uygulamalarını ilgili idari, risk yönetimi ve kontrol uygulamalarını değerlendirmeli ve sonuçlarını sermaye yeterliliği değerlendirmelerine dahil etmelidir.

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 0 [212] 337 72 72 **Fax:** 0 [212] 337 71 66 **W**www.bddk.org.tr